

Yöneticilerin Lider Davranışlarının Betimleme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yöneticilerin Lider Davranışlarının Betimleme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33422>

Özet

Yöneticilerin Lider Davranışları Betimleme Ölçeği, yöneticilerin sergilediği liderlik davranışları hakkında bakış açısıyla ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle liderlik tarzlarındaki tutumlar üzerindeki etkilerini inceleyen araştırmalarda kullanılmak üzere geliştirilmiştir. Ölçeğin temel amacı, yöneticilerin davranışları sistematik bir şekilde değerlendirilerek, bu davranışların **örgütsel başarı** gibi önemli sonuç değişkenleri üzerindeki potansiyel etkilerini araştırmaktır. Ölçek, 2010 yılında Nusret Erceylan tarafından hazırlanan yüksek lisans tezi kapsamında bir uyarılma çalışması olarak sunulmuştur.

Ölçek, yanıtlayıcılardan yöneticilerinin belirli davranışları ne sıklıkla sergilediğini değerlendirmelerini isteyen 5'li **Likert ölçeği** formatında kullanılmaktadır. Bu uyarılma çalışması, orijinal ölçeğin yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini Türk kültür ve organizasyon yapısına uygun olarak test etmeyi amaçlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Liderlik Davranışları, Yönetici Performansı, **Örgütsel Başarı**, Psikolojik Ölçme, **Likert Ölçeği**, **Uyarılma**.

Yazarlar

Nusret Erceylan

Amaç

Yöneticilerin Lider Davranışları Betimleme Ölçeği'nin temel amacı, çalışanların algıladığı yönetici **liderlik davranışları** ölçmektir. Bu ölçek, yöneticilerin çalışanlarla olan etkileşimlerinde hangi liderlik boyutları (örneğin, ilgi odaklı veya görev odaklı) daha yoğun kullandıklarını belirlemeye yardımcı olur.

Ölçeğin geliştirildiği yüksek lisans tezi kapsamında, özel amaç, yöneticilerin sergilediği liderlik davranışlarındaki çalışanların kuruma olan **örgütsel başarı** düzeyleri üzerindeki nedensel ilişkisini ve etkilerini araştırmaktır. Bu sayede, kurum içi liderlik eğitimlerinin ve gelişim programlarındaki etkinliğinin değerlendirilmesine zemin hazırlanmaktadır.

Yapı

Ölçek, temel olarak **liderlik davranışları** yapısını ölçmektedir. Liderlik davranışları genellikle iki ana boyut etrafında kümelendirilir: **İlgi/Düünce** (Concern for People/Consideration) ve **Yapı**

Başlatma/Görev Odaklılık (Initiation of Structure/Task Orientation).

Bu ölçek, çalışanları yöneticilerini bu boyutlar açısından nasıl algıladıklarını değerlendirir. Yüksek puanlar, yöneticinin ilgili boyutta daha belirgin davranışları sergilediğini gösterir. Ölçeğin **uyarlama** sürecinde, orijinal ölçeğin (muhtemelen LBDQ - Lider Davranışları Betimleme Anketi gibi bir araç) alt boyutları Türkiye Türk organizasyonel kültüründe de geçerliliğini koruyup korumadığını incelenmiştir.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiş olsa da, bir **uyarlama** çalışmasında yapı geçerliği analizlerinin (Construct Validity) yapılması zorunludur. Bu, genellikle çeviri sonrası dilsel eşitliğin sağlanması ve ardından doğrulayıcı veya açıcı faktör analizlerinin gerçekleştirilmesi anlamına gelir.

Tezin orijinal metninde, ölçeğin kavramsal yapısının teorik beklentilerle uyumlu olup olmadığını gösteren **faktör analizi** sonuçları ve diğer ölçeklerle olan ilişkisini gösteren ölçüt bağımlı geçerlik (Criterion-Related Validity) verilerinin sunulmuş olması beklenir. Bu analizler, ölçeğin Türk örneğinde yöneticilerin liderlik davranışlarını doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamak için kritik öneme sahiptir.

Güvenirlilik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi eksik olmasına rağmen, uyarlama çalışmaları için tutarlılık katsayılarının (Cronbach's Alpha) hesaplanması standart bir prosedürdür. Bu katsayı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olması (genellikle .70 veya üzeri), ölçüm sonuçlarının zamana ve farklı koşullara karşı istikrarlı olduğunu ve rastgele hatalardan nispeten arınmış olduğunu gösterir. Orijinal tez çalışmasında bu iç tutarlılık katsayılarının alt boyutlar ve toplam ölçek düzeyi için detaylı olarak raporlanması muhtemeldir.

Faktör Analizi

Yöneticilerin Lider Davranışları Betimleme Ölçeği'nin **uyarlama** sürecinde, ölçeğin orijinal yapısının Türkiye kültüründe yeniden doğrulamak amacıyla **faktör analizi** (genellikle Açıcı Faktör Analizi - AFA ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi - DFA) kullanılmıştır.

Bu analizler, ölçeğin maddelerinin, teorik olarak ölçülmesi beklenen temel liderlik boyutları altında kümelenebileceğini test eder. Başarılı bir faktör yapısı, ölçeğin yapısal geçerliliğinin sağlandığını ve ölçülen kavramın Türk örneğinde de tutarlı bir şekilde ayrıştığını gösterir.

Ölçme Aracı Detayları

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Çalışanlar, yöneticilerinin davranışları değerlendirildiği öz-bildirim tarzında bir araçtır.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Çalışanlar (Employees) ve Örgüt Üyeleri (Organizational Members).

Age Group: Çalışma yaşamında aktif olan yetişkinler.

Population Details: Ölçek, özellikle yöneticilik pozisyonunda bir üstü bulunan ve onun liderlik davranışları gözlemleyebilen çalışanlar üzerinde uygulanmaktadır.

Test Methodology: 5'li **Likert Derecelendirme Ölçeği** kullanılmaktadır. Yanıt seçenekleri genellikle "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a kadar uzanan bir yelpazede sunulur. Puanlama, maddelerin toplanması veya alt faktör ortalamaları alınması yoluyla yapılır.

The original PDF of the scale and related documents can be downloaded here: [yoneticilerin-lider-davranislarini-betimleme-olcegi-toad.pdf](#)

Anahtar Kelimeler

Yönetim Psikolojisi, Organizasyonel Davranış, Liderlik Tarzları, Yönetici Etkinliği, Personel Yönetimi, **Faktör Analizi**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: İnönü Üniversitesi, Malatya (Tez Başlamında)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Nusret Erceylan'ın 2010 yılında tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında uyarlanmış ve kullanılmaktadır. Ticari izinler ve ücret bilgileri tezin yayımlandığı kuruma veya sorumlu yazara danışılarak netleştirilmelidir. Akademik araştırmalarda kullanım genellikle tezin referans

gösterilmesi koşuluyla serbest olabilir.

Kaynaklar

Erceylan, N. (2010). *Yöneticilerin liderlik davranışlarındaki değişimler ve örgütsel bağlılıklar üzerindeki etkileri ve bir araştırmaya* (Yüksek Lisans tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.

Ek bilgi linki: toad.halileksi.net

Yöneticilerin Lider Davranışları Betimleme Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte saklanmamıştır. Ancak, ölçeğin yapış gereği maddelerin, yöneticinin davranışlarına karşı gösterdiği ilgi, destek ve görev dağılımı gibi liderlik davranışları değerlendirilen ifadelerden oluşması beklenmektedir.